

doi: 10.30497/rc.2024.246773.2060

Received: 2024/08/04

Accepted: 2024/09/02

Designing the Model of Teacher-Student Media Communication in Elementary School: A Phenomenological Study

Mohammad Alipour*

Mohsen Ayati**

Mohammadali Rostaminejad***

Farhad Seraji****

Abstract

The aim of the current research was to design a model of teacher-student media communication in elementary school. This research was conducted with a qualitative method of phenomenology. The scope of the research was formed by the teachers and students of the elementary level of Birjand city. According to the nature of the research, the purposeful sampling method was used. 13 teachers and 10 students received data through semi-structured interviews. In order to analyze the data, open, axial and selective coding methods were used. Lincoln and Goba criteria were used to ensure validity and reliability. Findings from the lived experiences of teachers and students in the form of 4 main themes of goals and reasons (news and awareness, education and file sharing, guidance and counseling, supervision and care, de-crisis, entertainment and leisure management), opportunities and threats. Internet infrastructure, equipment and electronic devices, way of thinking and culture, lack of expertise and technology literacy, availability and flexibility of time and place), development solutions (development of local social networks, promotion of student educational network (Shad), use of mass media, development of Internet and intranet infrastructures, support for underprivileged families, development of media literacy, switching to online platforms) and achievements and consequences (saving training time, easy and simple communication, monitoring and timely intervention, formation of learning Deeper and motivated, digital distraction, addiction and mental problems and academic failure) were organized.

Keywords: Media, Communication, Teacher, Student, Elementary, Birjand.

* Ph.D. student of Curriculum Planning, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Birjand, Birjand, I.R.Iran (Corresponding author).

m.alipour@birjand.ac.ir

0000-0002-1103-3110

** Associate Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Birjand, Birjand, I.R.Iran.

mayati@birjand.ac.ir

0000-0001-5864-5846

*** Associate Professor of Educational Technology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Birjand, Birjand, I.R.Iran.

ma.rostami@birjand.ac.ir

0000-0001-6514-1670

**** Department of methods and curriculum planning, Faculty of Psychology and education, University of Tehran, Tehran, I.R.Iran.

fseraji@ut.ac.ir

0000-0003-1479-5919

دوفصلنامه علمی «دین و ارتباطات»، سال سی و یکم، شماره دوم (پیاپی ۶۶)، پاییز و زمستان ۱۴۰۳، مقاله پژوهشی، صص ۶۹۷-۷۳۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۱۴

طراحی الگوی ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز در مقطع ابتدایی: یک مطالعه پدیدارشناسی^۱

محمد علی پور*

محسن آیتی**

محمدعلی رستمی نژاد***

فرهاد سراجی****

چکیده

هدف پژوهش حاضر طراحی الگوی ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز در مقطع ابتدایی بود. این پژوهش با روش کیفی از نوع پدیدارشناسی انجام شد. قلمرو پژوهش را معلمان و دانش‌آموزان مقطع ابتدایی شهر بیرجند، تشکیل دادند. با توجه به ماهیت پژوهش از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. با مصاحبه نیمه‌ساختاریافته ۱۳ نفر از معلمان و ۱۰ نفر از دانش‌آموزان داده‌ها اخذ گردید. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش کدگذاری باز، محوری و گزینشی استفاده شد. برای تأمین روایی و پایایی از معیارهای لینکلن و گوبا استفاده شد. یافته‌های حاصل از تجارب زیسته معلمان و دانش‌آموزان در قالب ۴ مضمون اصلی اهداف و دلایل (خبری و آگاه‌سازی، آموزشی و اشتراک‌گذاری فایل، راهنمایی و مشاوره، نظارتی و مراقبتی، بحران‌زدایی، سرگرمی و مدیریت اوقات فراغت)، فرصت‌ها و تهدیدها (زیرساخت اینترنت، تجهیزات و وسایل الکترونیکی، طرز تفکر و فرهنگ، عدم تخصص و سواد فناوری، در دسترس بودن و انعطاف‌پذیری زمان و مکان)، راهکارهای توسعه (توسعه شبکه‌های اجتماعی بومی، ارتقا شبکه آموزشی دانش‌آموزی (شاد)، استفاده از رسانه‌های جمعی، توسعه زیرساخت‌های اینترنت و اینترنت، حمایت از خانواده‌های محروم، توسعه سواد رسانه‌ای، روی آوردن به بسترهای برخط) و دستاوردها و پیامدها (صرفه‌جویی در زمان آموزش، ارتباط آسان و ساده، رصد و مداخله به هنگام، شکل‌گیری یادگیری عمیق‌تر و بالنگیزه، حواس‌پرتی دیجیتال، اعتیاد و مشکلات روانی و آفت تحصیلی) سازمان یافت.

واژگان کلیدی: رسانه، ارتباط، معلم، دانش‌آموز، ابتدایی، بیرجند.

۱. مقاله مستخرج از رساله دکتری نویسنده اول با عنوان «طراحی و اعتباریابی الگوی ارتباطات آموزشی در جهت

اجرای برنامه درسی در مقطع ابتدایی» در دانشگاه بیرجند است.

* دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، جمهوری اسلامی ایران (نویسنده مسئول).
m.alipour@birjand.ac.ir

** دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، جمهوری اسلامی ایران.
mayati@birjand.ac.ir

*** دانشیار تکنولوژی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، جمهوری اسلامی ایران.
ma.rostami@birjand.ac.ir

**** استاد تمام گروه روش‌ها و برنامه‌ریزی درسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، جمهوری اسلامی ایران.
fseraji@ut.ac.ir

مقدمه

ارتباطات آموزشی یکی از اساسی‌ترین تعاملات بین‌فردی در فضا و محیط‌های آموزشی و مدرسه صورت می‌گیرد و مختص فعالیت‌ها و تلاش‌های آموزشی است که در راستای شکل‌گیری یادگیری نظام‌مند استفاده می‌شود. ارتباطات آموزشی در انواع مختلفی همچون ارتباط معلم - دانش‌آموز، ارتباط معلم - والدین و... صورت می‌گیرد که در این میان ارتباط معلم - دانش‌آموز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ارتباطات معلم - دانش‌آموز یک امر حیاتی در موفقیت تدریس و یادگیری است (Herskovitz & Forkosh-Baruch, 2017). در محیط‌های آموزشی، مهارت‌های ارتباطی معلم در شکل‌گیری و ایجاد آموزش مؤثر نقش مهمی ایفا می‌کند (Spencer, 2003). روابط معلم - دانش‌آموز نقطه ورودی منحصربه‌فردی برای مربیان و معلمان فراهم می‌کند تا محیط یادگیری و اجتماعی کلاسی را بهبود ببخشند. هنگامی که فراگیران به محیط کلاس مدرسه وارد می‌شوند، ارتباط با معلم پایه و اساسی برای انطباق موفقیت‌آمیز با محیط اجتماعی و تحصیلی می‌شود (Hamre & Pianta, 2006). ارتباط شاگرد - معلم در تمام نظام‌های آموزشی، جنبه کلیدی ایجاد محیط‌های آموزشی کارآمد است (عنایتی و کوهساری، ۱۳۹۶). ارتباط بین معلم و دانش‌آموزان یکی از عوامل مهم شناخته‌شده در پیشرفت تحصیلی و خروجی علمی دانش‌آموزان است (Agyekum, 2019).

معلمان از راهبردهای ارتباطی مختلفی در حین تدریس و در کلاس درس استفاده می‌کنند. سلیمی (۱۳۹۴) شش سبک تعاملات آموزشی، فراهم‌کننده و ارائه‌دهنده اطلاعات، آموزش دادن و تربیت، تسهیل‌گر یادگیری، حضور مشارکتی و هدایت‌کننده، مشاوره آموزشی (ناظر و راهنما) و روشنگران اندیشه‌ورز ارائه داده است. نقش معلمان در یک پیوستار از «انتقال‌دهنده دانش» شروع و با «روشنگری اندیشه‌ورزانه» که در آن معلمان به‌عنوان اشخاص خاصی در زندگی دانش‌آموزان ظاهر می‌شوند که نفوذشان فراتر از دیوارهای کلاس و در سال‌های تحصیل در مدرسه، در کل زندگی اجتماعی آنان ادامه می‌یابد؛ همچنین هرکدام از این سبک‌های تعاملی دارای ویژگی‌های خاص در ارتباط با نقش معلم، یادگیرنده، جو کلاسی، برنامه درسی و... هستند. تعامل معلم -

شاگرد در کلاس‌های درس را می‌توان در قالب تعاملات مراقبتی، مدیریتی، مشارکتی، مخرب و مهندسی اجتماعی دسته‌بندی نمود (بهادری و دیگران، ۱۴۰۲).

از نگاه بسیاری از صاحب‌نظران تعلیم و تربیت یکی از راهبردها و شیوه‌های اثرگذار در جریان ارتباط و تعامل بین معلم و دانش‌آموز، استفاده از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات و شبکه‌های اجتماعی مجازی در فرایند تدریس و یادگیری است (Batista; Santos & Marques, 2021). یکی از شیوه‌های ارتباطی معلمان با دانش‌آموزان از طریق فناوری و با استفاده رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی صورت می‌گیرد (Popovska; Popovski & Dimova, 2021). پیدایش فناوری‌های جدید ارتباطی از جمله؛ شبکه‌های اجتماعی مجازی، ساختار تعاملات و ارتباطات را دچار تغییرات بنیادین کرده و ارتباطات انسانی را به فراتر از زمان و مکان گسترش داده است. امروزه حضور در این فضا و برقراری ارتباطات میان‌فردی از نوع مجازی، به جزیی جدایی‌ناپذیر از زندگی بیشتر انسان‌ها به‌ویژه جوانان بدل شده است (سهیلی و ملکیان، ۱۳۹۹).

ارتباط معلم - دانش‌آموز در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات با بسترهای مختلف رسانه‌ای به سمت رسانه‌ای شدن گرایش یافته است و شبکه‌های اجتماعی به یک ابزار ارتباطی مهم بین معلمان و دانش‌آموزان تبدیل شده است (Akcaoglu & Bowman, 2016; Albayrak & Yildirim, 2015; Chromey et al., 2016). استفاده از شبکه‌های اجتماعی این فرصت را برای معلمان و دانش‌آموزان فراهم می‌کند تا با فراتر رفتن از کلاس معمولی و ایجاد فضاهای آموزشی و یادگیری جدید در ارتباط و تعامل مستمر باشند (Hamid et al., 2015; Lee & The, 2016). در خصوص پذیرش ارتباطات رسانه‌ای بین دانش‌آموزان و معلمان دیدگاه متناقضی وجود دارد، با این حال، این واقعیت جدید بحث‌هایی را در مورد اینکه آیا معلمان و دانش‌آموزان باید به این شیوه تعامل داشته باشند، ایجاد کرده است و برخی از مقامات را به محدود کردن یا حتی ممنوع کردن چنین ارتباطی سوق داده است (Asterhan & Rosenberg, 2015). حامیان تعامل معلم و دانش‌آموز از طریق شبکه‌های اجتماعی استدلال‌هایی را به نفع خود ارائه می‌کنند؛ مانند آزادی بیان معلمان و دانش‌آموزان، اجتناب‌ناپذیر بودن پدیده و ظرفیت آموزشی شبکه‌های اجتماعی (Greenhow; Robelia & Hughes, 2009). با افزایش

تعداد معلمان دارای رخ‌نمای شبکه‌های اجتماعی، امکان تعامل معلم و دانش‌آموز افزایش می‌یابد؛ بنابراین، اگر معلمان مایلند از فرصت‌های آموزشی شبکه‌های اجتماعی استفاده کنند، هم معلمان و هم دانش‌آموزان باید بر روی آنها تعامل داشته باشند (Teclchaimanot & Hickman, 2011). در رابطه با پذیرش شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان یک ابزار ارتباطی بین معلمان و دانش‌آموزان، این‌طور می‌توان بیان داشت که اکثر دانش‌آموزان ارتباط رسانه‌ای را مناسب می‌دانند (Baran, 2010; Fondevila & et al., 2015; Sendurur & et al., 2015). در حالی که اقلیت دانش‌آموزان ارتباط با معلم را در شبکه‌های اجتماعی نامناسب می‌دانند (Madge & et al., 2009; Malesky & Peters, 2011; Miron & Ravid, 2015).

عوامل متعددی بر ارتباط رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان مؤثر است. یافته‌های پژوهش نامور و ساجدی (۱۴۰۲) نشان می‌دهد که میزان تأثیر چالش‌های تعاملی معلم و دانش‌آموز در فضای آموزش مجازی به‌ترتیب عوامل مربوط به خانواده، عوامل مربوط به فناوری، عوامل مربوط به دانش‌آموز، عوامل مربوط به معلم و عامل‌های مربوط به ارتباط معلم و دانش‌آموز، مطرح شده است. همچنین عوامل مربوط به فناوری بیشترین تأثیر را بر کیفیت آموزشی از دیدگاه معلمان دارند. عوامل مربوط به خانواده در رتبه دوم قرار دارند، عوامل مربوط به ارتباط معلم و دانش‌آموز در رتبه سوم، عوامل مربوط به معلم در رتبه چهارم و عوامل مربوط به دانش‌آموز در رتبه پنجم تأثیر بر کیفیت آموزشی از دیدگاه معلمان قرار دارند. پژوهش امیریان هاشمی؛ سلطانی‌فر و مظفری (۱۴۰۱) نشان داد که برای کاهش چالش‌های ارتباطی در آموزش مجازی نرم‌افزار شاد در کشور می‌توان به‌مواردی همچون افزایش صمیمیت بین معلم و دانش‌آموز با بهره‌گیری از معلمان کارآمد، بهره‌گیری از روش‌های تخصصی و جدید آموزش مجازی، تلاش بیشتر معلمان برای گرفتن بازخوردهای کلامی و غیرکلامی لحظه‌ای از دانش‌آموزان در طول آموزش مجازی با نرم‌افزار شاد، استفاده از سبک‌ها و شیوه‌های نوین ارزشیابی و ارزیابی دانش‌آموزان و افزایش ارتباطات دوسویه بین معلم و دانش‌آموز به‌صورت حقیقی و مجازی اشاره کرد؛ همچنین، ظرفیت کمک به برقراری عدالت آموزشی بیشتر در کشور با غلبه بر محدودیت‌های جغرافیایی و امکانات فیزیکی

آموزشی در کشور و کمک به افزایش سواد رسانه‌ای و دیجیتالی دانش‌آموزان از مهم‌ترین نقاط مثبت آموزش مجازی و برقراری ارتباط در شبکه اجتماعی است. در خصوص ارتباطات مجازی و استفاده از شبکه‌های اجتماعی در حوزه ارتباطات، چالش‌های متعددی گزارش شده است. پژوهش سهیلی و ملکیان (۱۳۹۹) نشان داد که بین سلامت روان و ارتباطات مجازی رابطه معکوس و منفی وجود دارد. خضری؛ وحدانی و محمدپور (۱۳۹۹) نقش آموزش مجازی در روابط بین‌فردی ادراک شده دانش‌آموزان نسبت به معلمان را در مضامینی همچون دیدگاه دانش‌آموز درباره محدود شدن ارتباطاتشان با معلمان، سردرگمی دانش‌آموزان در شرایط جدید، مسائل ماهیتی تفاوت آموزش غیرحضوری و حضوری، نگرانی دانش‌آموزان در رابطه با آماده نبودن زیرساخت‌ها طبقه‌بندی شد. امیریان؛ سلطانی و مظفری (۱۴۰۱) نشان داد بسترهای ارتباط عاطفی، ارتباطات ادراکی، میزان ارسال و دریافت بازخورد بین معلم و دانش‌آموز، تعاملات دوسویه ارتباطی بین معلم و دانش‌آموز و همچنین بین دانش‌آموزان با یکدیگر، در آموزش مجازی نرم‌افزار شاد نسبت به آموزش حضوری کاهش یافته است. علی شاه بابا؛ لطیفی و رسولی (۱۴۰۲) نشان داد که بین استفاده از شبکه اجتماعی تلگرام و انزوا و اختلال دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. تعامل معلم و دانش‌آموز در شبکه‌های اجتماعی بر انگیزه پیشرفت، سرزندگی تحصیلی و احساس تعلق به مدرسه تأثیر مثبت دارد (رضایی‌راد و محمدی اترگله، ۱۴۰۲)؛ لذا با توجه به چالش‌ها بیان شده، ارتباط معلمان با دانش‌آموزان در محیط مجازی نیازمند تفکر و برنامه‌ریزی بیشتری نسبت به برقراری ارتباط با دانش‌آموزان در محیط سنتی است (Alawamleh; Al-Twait & Al-Saht, 2020). به‌طورکلی می‌توان نتیجه گرفت که پذیرش آموزش مجازی با تمامی محاسن مربوط به آن و حذف نقاط ضعف و مشکلات مربوط به آن امری انکارناپذیر است (البرزی و دیگران، ۱۴۰۰).

همان‌طور که مطرح شد ارتباط معلم - دانش‌آموز یکی از انواع ارتباطات آموزشی است و یکی از ابعاد ارتباطات، ارتباط در بستر رسانه‌ها است. در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات و شرایط بعد از کرونا و در راستای برقراری عدالت آموزشی، برقراری ارتباطات رسانه‌ای برای معلمان و دانش‌آموزان ضروری و انکارناپذیر است. از

طرف دیگر پیشینه پژوهش‌ها نشان می‌دهد که دانش‌آموزان با چالش‌های متعددی در حوزه ارتباطات رسانه‌ای روبه‌رو هستند که می‌تواند آسیب‌های جبران‌ناپذیری به دانش‌آموزان و معلمان بزند و فقدان مدل و الگو در جهت تبیین نحوه ارتباطات رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان در بین پژوهش‌ها به چشم می‌خورد. به همین سبب مطالعه حاضر با هدف طراحی الگوی ارتباطات رسانه‌ای معلمان با دانش‌آموزان در مقطع ابتدایی انجام شده است.

۱. مبانی نظری

در فرایند یاددهی - یادگیری عنصر ارتباطات اهمیت ویژه‌ای دارد. آموزش مجازی آخرین سیر تاریخی آموزش از راه دور است (تفضلی، ۱۳۸۸). بائو (۲۰۲۰) معتقد است که پنج اصل ارتباط مناسب، اصل دریافت مناسب، اصل مشارکت با کیفیت بالا، اصل حمایت کافی و اصل اقتضایی در آموزش مجازی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. دوره‌های برخط باید تعاملی باشد، برقراری ارتباط کلید اصلی است که تلاش برای دستیابی به آن دشوار است (شیوانگی، ۲۰۲۰). به عقیده منتظر (۱۳۸۲)، آموزش مجازی بر تلفیق محیط آموزشی و معلم، بهره‌جویی از رسانه‌های جدید ارتباطی، طراحی هوشمندانه ساختار و فرایندهای آموزشی مبتنی بر کاربست نرم‌افزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات، نظارت و تأکید دارد.

مدل ارتباطی میکی اسمیت در سال ۱۹۸۸ به شرح تفاوت دو نوع ارتباط ادراکی و عاطفی می‌پردازد. در ارتباطات بین‌فردی دو کانال ارتباطی ادراکی و عاطفی برقرار است. ارتباط کلامی وابسته به کلمات و جمله‌هایی است که در ارتباط به‌کار می‌بریم و چنین ارتباطی عمومی و قابل فهم برای عموم است؛ اما ارتباط عاطفی ورای زبان قرار دارد و ممکن است در حالت‌های چهره‌ای، تن صدا، انتخاب کلمات و سایر نشانه‌های احساسی جای گیرد. ارتباط عاطفی اکثراً پیام‌های احساسی را حمل می‌کند و ارتباط ادراکی بیشتر حامل پیام‌های منطقی است (محسنیان راد، ۱۳۶۸).

در خصوص اهمیت انتقال مؤثر ارتباطات و اطلاعات در فرایند ارتباط می‌توان به نظریه «غنی بودن رسانه‌ها» نیز اشاره نمود. این نظریه از سوی برخی از محققان به‌عنوان

توانایی یک رسانه برای انتقال اطلاعات مطرح شد. آن‌ها اظهار داشتند که مردم غنی‌ترین رسانه ارتباطی را برای استفاده ترجیح می‌دهند تا منجر به ایجاد روش‌های فهم همدیگر شوند، هرچه ارتباط پیچیده‌تر باشد، رسانه باید قوی‌تر عمل کند (ترلو و دیگران^۲، ۱۳۸۹). نظریه غنی‌سازی رسانه عنوان می‌دارد که رسانه‌ها از نظر غنی بودن، یعنی میزان اطلاعاتی که در یک بازه زمانی مشخص اجازه انتقال می‌یابند، متفاوتند؛ بنابراین برخی رسانه‌ها مؤثرترند (Kaplan & Haenlein, 2010).

هالمبرگ^۳ نظریه تعامل در آموزش مجازی را به‌طور رسمی بیان کرد و معتقد بود که در نظام آموزش از راه دور قسمت عمده آموزش و یادگیری از طریق تعامل یارنده - یادگیرنده - محتوا صورت می‌گیرد و این تعامل به‌وسیله ارتباط ساختگی از راه محتوای از پیش تولید شده و خودخوان، ارتباطات و احساسات شخصی یارنده و یادگیرنده، لذت یادگیری ناشی از ارتباطات حسی و احساسات شخصی بین یارنده و یادگیرنده، انگیزه بالا یادگیری ناشی از شرکت فعال در فرایند یاددهی - یادگیری و حس دوستی و روابط عاطفی میان یارنده - یادگیرنده مشخص می‌شود (Moore & Anderson, 2003). در واقع برای ایجاد تعامل در نظام آموزشی حداقل سه عنصر یادگیرنده، یارنده و محتوا نیاز است؛ اما در پیشرفته‌ترین نوع تعامل، علاوه بر سه نوع اولیه تعامل: یارنده - یاددهنده، یارنده - محتوا و محتوا - محتوا نیز نیاز است.

۱- تعامل یادگیرنده - یادگیرنده: در آموزش سنتی تعامل یادگیرنده یا یادگیرنده مطرح می‌شود؛ اما در نظام جدید به دلیل کاربرد ابزارها، رسانه‌ها و فناوری‌های جدید، امکان تعامل و ارتباط یادگیرنده با هم‌تایان خود بیشتر می‌گردد.

۲- تعامل یادگیرنده - یارنده: در نظام آموزش از راه دور به‌ویژه در یادگیری الکترونیکی و دنیای مجازی تعامل یادگیرنده - یارنده در قالب‌های ارتباطات هم‌زمان و غیرهم‌زمان، گروهی و فردی، برخط، غیربرخط و به کمک چند رسانه‌ها (متن، صدا، تصاویر، پویانمایی و...) برقرار می‌شود.

۳- یادگیرنده - محتوا: بنیادی‌ترین، ممکن‌ترین و اولین نوع تعامل است که هم در

2. Thurlow & et al.
3. Holmberg

- نظام آموزشی مرسوم و هم در نظام آموزشی از راه دور امکان‌پذیر است؛ زیرا یادگیرنده حداقل با هستی و محتوای کتاب ارتباط برقرار می‌کند.
- ۴- تعامل یاددهنده - یاددهنده: این نوع تعامل با یاددهندگان امکان می‌دهد تا اطلاعات، اندیشه‌های نو و گفتمان علمی خود را از طریق چندرسانه‌ها از جمله شبکه جهانی وب در میان بگذارند.
- ۵- تعامل یاددهنده - محتوا: اشاره به تولید محتوا و فعالیت‌های یادگیری توسط یاددهنده دارد و کمک می‌کند تا به‌طور مداوم بر فعالیت‌های یادگیری یادگیرندگان خود نظارت داشته باشد.
- ۶- تعامل محتوا - محتوا: جدیدترین، انتزاعی‌ترین، عمیق‌ترین و ظریف‌ترین نوع تعامل است. چراکه در آن محتوا باید طوری برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی شود تا با دیگر محتوای اطلاعاتی الکترونیکی تعامل داشته، زمینه رشد، گسترش و به‌روزشدن محتوای دیگر را به همراه داشته باشد (رستمی و محتشمی، ۱۳۹۲).

۲. پیشینه‌های پژوهش

پژوهش‌های متعددی در حوزه ارتباطات رسانه‌ای معلم و دانش‌آموزان انجام شده است که می‌توان این پژوهش‌ها را در دسته‌های بررسی عملکرد شبکه شاد در خصوص ارتباطات، مزایا و معایب ارتباطات رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان بررسی نمود؛ به‌طوری‌که در حوزه ارزیابی شبکه شاد به‌عنوان یک بستر ارتباط معلم و دانش‌آموز، پژوهش واحدی و نوری (۱۴۰۰)، نشان داد که برنامه شاد در ۳۵ بند از ۴۵ بند از ابزار مورد استفاده، مطابق با استانداردهای آموزش مجازی طراحی شده است و می‌بایست برنامه شاد مورد بازنگری قرار گیرد. شفیع‌ی؛ اکبری بورنگ؛ پورشافعی و رستمی‌نژاد (۱۴۰۰)، در پژوهشی نشان دادند که ایجاد تعامل بین معلم و دانش‌آموزان در شبکه شاد به سه طریق، تعامل به روش واعظ و مستمع، تعامل به روش مشارکتی و تعامل به روش دوستانه انجام می‌شود. همچنین مهارت‌های ضروری ارتباطی و تعاملی در شبکه شاد شامل مهارت‌های اصلی تعامل درسی (تدریس و یادگیری) و همچنین مهارت‌های ارتباطی و دوستانه است. از نظر اطلاع‌رسان‌ها بسترهایی که معلم برای ایجاد تعامل با

دانش‌آموزان باید فراهم کند شامل فناوری، بسترهای تشویقی و باز گذاشتن جو و دادن اختیار به دانش‌آموزان برای تعامل است. پژوهش مظفری‌پور و شفیع‌ی (۱۴۰۱)، در راستای بررسی آموزش مجازی در شبکه شاد نشان داد که آموزش در بستر شبکه شاد علی‌رغم برخی مزایا، مثل آزادی بیشتر و دسترسی در زمان‌ها و مکان‌های مختلف می‌تواند منجر به ایجاد تجربیات و رفتارهای خاصی، متفاوت با آموزش حضوری می‌شود. آموزش مجازی می‌تواند به فروکاهش ادراک کامل و آنچه به‌عنوان درک بهینه در این پژوهش مطرح شده است، بینجامد. نوع ارتباط بین معلم و دانش‌آموزان با هم، به‌کلی دگرگون و فرو کاهیده می‌شود. برخی رفتارهای نامطلوب مثل پنهان‌کاری و عدم مسئولیت‌پذیری و تضعیف تربیت اجتماعی از دیگر مواردی است که می‌توان به آن‌ها اشاره کرد. همچنین به‌خاطر چندمنظوره‌بودن تلفن همراه، امکان تقسیم توجه و حواس‌پرتی، بالا می‌رود و تلفن همراه به‌خاطر ساختار غیرآموزشی که دارد رفتارهای غیرمرتبط با آموزش را در دانش‌آموزان برمی‌انگیزد.

برخی از پژوهش‌ها به بررسی چالش‌های ارتباطات رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان پرداخته‌اند. پژوهش سهیلی و ملکیان (۱۳۹۹) نشان داد که بین سلامت روان و ارتباطات مجازی رابطه معکوس و منفی وجود دارد. خضری؛ وحدانی و محمدپور (۱۳۹۹)، در خصوص نقش آموزش مجازی در روابط بین‌فردی ادراک‌شده دانش‌آموزان نسبت به معلمان نشان داد دیدگاه دانش‌آموز درباره محدود شدن ارتباطاتشان با معلمان، سردرگمی دانش‌آموزان در شرایط جدید، مسائل ماهیتی تفاوت آموزش غیرحضوری و حضوری، نگرانی دانش‌آموزان در رابطه با آماده نبودن زیرساخت‌ها به‌عنوان مؤلفه‌های اصلی به‌دست آمد. البرزی؛ محمدی؛ ناصری جهرمی؛ صفری و میرغفاری (۱۴۰۰)، نشان دادند در خصوص چالش‌های آموزش مجازی، چالش‌های غیرسازنده مشتمل بر مضامین سازمان‌دهنده مهارت‌های تدریس و آموزش در فضای مجازی، تجهیزات و زیرساخت‌های فضای مجازی، ارتباط معلمان با خانواده‌ها و نگرش‌های مربوط به استفاده از فضای مجازی و چالش‌های سازنده: مشتمل بر مضامین سازمان‌دهنده فرصت‌های آموزشی و فرصت‌های روان‌شناختی شناسایی شدند. بسترهای ارتباط عاطفی، ارتباطات ادراکی، میزان ارسال و دریافت بازخورد بین معلم و دانش‌آموز،

تعاملات دوسویه ارتباطی بین معلم و دانش‌آموز و همچنین بین دانش‌آموزان با یکدیگر، در آموزش مجازی نرم‌افزار شاد نسبت به آموزش حضوری کاهش پیدا کرده است (امیریان؛ سلطانی فر و مظفری، ۱۴۰۱). استفاده از شبکه اجتماعی تلگرام بر شکل‌گیری انزوای اجتماعی دانش‌آموزان شهر تهران اثرگذار است و به دلایلی از جمله عدم مدیریت صحیح و فرهنگ ضعیف استفاده از تلگرام باعث بروز برخی انحرافات اجتماعی و انزوا در دانش‌آموزان شهر تهران شده است. به دنبال پیشرفت‌های علمی سال‌های اخیر، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی متعددی همچون شبکه پیام‌رسان واتساپ جهت تسهیل و برقراری تعاملات پا به عرصه ظهور گذاشتند که بنا به شواهد پژوهشی سوءاستفاده مستمر از آن‌ها می‌تواند آسیب‌ها و ضررهای جبران‌ناپذیری در پی داشته باشند (سواری و فلاحی، ۱۳۹۹).

پژوهش‌های اندکی به پیامدهای مثبت ارتباط معلم و دانش‌آموز در بسترهای رسانه‌ای اشاره داشته است. ابراهیم‌زاده و معصومی‌فرد (۱۳۹۶)، نشان دادند میان انواع تعامل (یادگیرنده - یاددهنده، یادگیرنده - یادگیرنده، یادگیرنده - محتوا، یاددهنده - یاددهنده، یاددهنده - محتوا و محتوا - محتوا) با کیفیت یادگیری در پردیس‌های مجازی رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد و ارتباط یادگیرنده - یادگیرنده دارای بیشترین اهمیت و ارتباط محتوا - محتوا دارای کمترین اهمیت در میان انواع تعاملات است. پژوهش رضایی‌راد و محمدی‌اترگله (۱۴۰۲)، نشان داد که تعامل معلم و دانش‌آموز در شبکه اجتماعی مجازی بر سر زندگی تحصیلی، انگیزه پیشرفت و احساس تعلق به مدرسه تأثیر مثبت دارد.

۳. روش پژوهش

روش پژوهش حاضر کیفی از نوع پدیدارشناسی بود. مشارکت‌کنندگان مورد مطالعه در این پژوهش شامل؛ معلمان و دانش‌آموزان مقطع ابتدایی شهر بیرجند در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بودند که از طریق نمونه‌گیری هدفمند برگزیده شدند. نمونه‌گیری تا رسیدن اشباع داده‌ها ادامه یافت. از این رو مشارکت‌کنندگان در پژوهش شامل ۱۳ نفر از معلمان و ۱۰ نفر از دانش‌آموزان بودند. نمونه پژوهش در بخش معلمان، ۲ نفر دارای

مدرک کارشناسی، ۸ نفر کارشناسی ارشد و ۳ نفر دانشجوی دکتری و همچنین ۸ نفر زن و ۵ نفر در رده سنی ۳۰ تا ۴۵ سال قرار داشتند. همچنین در بخش دانش‌آموزی، از ۱۰ نفر دانش‌آموز ۴ نفر پایه چهارم، ۳ نفر پایه پنجم و ۳ نفر پایه ششم و ۶ نفر پسر و ۴ نفر دختر در رده سنی ۱۰ تا ۱۲ سال در پژوهش مشارکت کردند. در انتخاب نمونه پژوهش چند ملاک مدنظر قرار داشت؛ از جمله معلمان و دانش‌آموزانی که در شبانه‌روز بیش از ۲ ساعت در بسترهای مجازی با همدیگر ارتباط داشتند و همچنین معلمانی که در کنار آموزش‌های حضوری، از بسترهای مجازی مداخله آموزشی داشتند، انتخاب شدند. جهت محرمانه ماندن هرکدام از شرکت‌کنندگان در مراحل پژوهش و رعایت اخلاق پژوهشی به هرکدام از آنها یک کد اختصاص داده شد. ابزار گردآوری داده‌ها در این پژوهش، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود. فرایند تحلیل داده‌های حاصل از متن مصاحبه‌ها نیز همزمان با جمع‌آوری داده‌ها طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. برای تأمین روایی و پایایی از روش گویا و لینکن ۱۹۸۰ استفاده شد. آنها چهار معیار «قابلیت اعتبار، قابلیت انتقال، قابلیت اتکا، قابلیت تأیید» را به‌منظور ارزیابی دقت علمی پژوهش برشمردند. در زمینه قابلیت اعتبار از روش کنترل اعضاء شرکت‌کننده استفاده شد و یافته‌ها در اختیار مشارکت‌کنندگان در پژوهش قرار گرفت تا نظر خود را مورد استنباط‌ها بیان کنند. در زمینه قابلیت انتقال، یافته‌ها در اختیار متخصصان حوزه برنامه درسی قرار داده شد. در زمینه قابلیت اتکا (قابلیت اطمینان) از روش توافق بین کدگذاران استفاده شد و یک نفر به‌صورت جداگانه یافته‌ها را مورد کدگذاری قرار دادند، و در زمینه قابلیت تأیید مرور و بازخورد همتایان به‌کار برده شد.

۴. یافته‌های پژوهش

در پژوهش حاضر مضامین اصلی و فرعی مرتبط با الگوی ارتباطات رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان متناسب با داده‌ها بعد از تحلیل و کدگذاری به شرح ذیل ارائه شده است.

۴-۱. اهداف و دلایل ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش آموز

جدول (۱): اهداف و دلایل ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش آموز

مضامین اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز
اهداف و دلایل	خبری و آگاه‌سازی	اعلام زمان امتحان، اطلاع‌رسانی از منابع آزمون، اطلاع‌رسانی برنامه‌های فوق برنامه، اطلاع برنامه‌های تربیتی مدرسه، اعلام حد و مرز تکالیف
	آموزشی و اشتراک‌گذاری فایل	ارسال فیلم تدریس، برگزاری کلاس برخط، لایو شاد در گروه کلاسی، لایو شاد در پی وی، ارسال پادکست آموزشی، ارسال تصاویر آموزشی، ارسال فایل‌های آموزشی مکتوب و جزوات، مداخله فردی آموزشی
	راهنمایی و مشاوره	نحوه ارسال تکالیف، آموزش نحوه مطالعه درست، اعلام چگونگی انجام تکالیف، اعلام چگونگی ارسال تکالیف در شبکه‌های اجتماعی، مداخله شخصی و تربیتی
	نظارتی و مراقبتی	حذف پیام‌های بی‌مورد، تذکر به برخی از پیام‌های دانش‌آموزان، رصد گروه کلاسی، باخبر شدن از حال دانش‌آموز، اطلاع از دلایل غیبت، پرسیدن احوال دانش‌آموز
	بحران‌زدایی	مدیریت اضطراب دانش‌آموزان در شب آزمون، حل کج‌فهمی‌های دانش‌آموزان در مورد مفاهیم درسی، حل کج‌فهمی دانش‌آموزان در مورد نحوه نوشتن تکالیف، کمبود زمان در ارتباط حضوری، نرسیدن به بودجه‌بندی
	سرگرمی و مدیریت اوقات فراغت	ارسال پیام‌های سرگرمی از طرف معلم، ارسال معماهای آموزشی، ارسال تکالیف با سطح دشواری بالا

۴-۱-۱. خبری و آگاه‌سازی

مشارکت‌کنندگان در پژوهش معتقد بودند یکی از اهداف و دلایل ارتباطات رسانه‌ای معلمان با دانش‌آموزان بعد خبری و آگاه‌سازی است. معلم شماره ۵ در مورد این

مضمون این‌طور بیان داشت که: «من برخی اوقات در گروه‌های شاد به دانش‌آموزانم زمان امتحانی را اعلام می‌کنم تا آن‌ها اطلاع داشته باشند». دانش‌آموز شماره ۷ گفت: «معلمم در گروهی که داریم در مقدار تکالیف و صفحه آن پیامی را ارسال می‌کند». دانش‌آموز شماره ۵ بیان کرد: «معلم ما در واتساپ برای ما کانالی زده و تکالیف را در آنجا اطلاع‌رسانی می‌کند».

۴-۱-۲. آموزشی و اشتراک‌گذاری فایل

یکی اهداف و دلایل ارتباطات رسانه‌ای معلمان با دانش‌آموزان بعد آموزشی و اشتراک‌گذاری فایل است. معلم شماره ۱ بیان داشت که: «بنده جزوات آموزشی و فایل آن را برای دانش‌آموزان خود در ایتا می‌فرستم و برخی اوقات فیلم‌های ضبط شده برای آنها ارسال کرده‌ام».

۴-۱-۳. راهنمایی و مشاوره

یکی از مضامین اصلی پژوهش راهنمایی و مشاوره است. معلم شماره ۴ گفت: «در زمان امتحانات در مورد چگونگی آزمون و تعداد سؤالات دانش‌آموزان خودم را راهنمایی می‌کنم». دانش‌آموز شماره ۱۰ بیان کرد: «من از معلم خود در مورد امتحان و منابع آن راهنمایی می‌گیرم».

۴-۱-۴. نظارتی و مراقبتی

بعد نظارتی و مراقبتی یکی از اهداف و دلایل ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز است. معلم شماره ۹ بیان داشت که: «برخی از دانش‌آموزان در زمان امتحانات در گروه زیاد پیام می‌دهند و متوجه می‌شوم دارای اضطراب هستند؛ لذا با آنها تماس می‌گیرم و با آنها صحبت می‌کنم». معلم شماره ۶ گفت: «در اکثر موارد پیام دانش‌آموزان را مطالعه می‌کنم تا پیامی خارج از موضوعات مدرسه نفرستاده باشند». معلم شماره ۷ در بیانات خود گفت: «من هر شب به چند تا از دانش‌آموزان زنگ می‌زنم و احوال‌پرس آنها هستم».

۴-۱-۵. بحران‌زدایی

بحران‌زدایی یکی از اهداف و دلایل ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز است. دانش‌آموز شماره ۲ بیان داشت که: «در زمان شب امتحان من اضطراب می‌گیرم و بعد به خانم معلم تماس می‌گیرم تا با او صحبت کنم». معلم شماره ۳ بیان داشت که: «برخی اوقات اکثر دانش‌آموزان در مورد یک مفهوم درسی در گروه پیام می‌دهند و متوجه می‌شوم که آنها خوب آن را نفهمیدن و بعد برایشون توضیح مختصر می‌دهم».

۴-۱-۶. سرگرمی و مدیریت اوقات فراغت

سرگرمی و مدیریت اوقات فراغت یکی از مضامین اصلی این پژوهش است. معلم شماره ۸ بیان کرد: «من در پایان هفته معما ریاضی برای دانش‌آموزان ارسال می‌کنم تا آنها در زمان آخر هفته معما را حل کنند».

۴-۲. راهکارهای توسعه ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز

راهکارهای توسعه یکی از مضامین اصلی این پژوهش است که دارای زیرمضمون‌های فرعی توسعه شبکه‌های اجتماعی بومی، ارتقا شبکه آموزشی دانش‌آموزی (شاد)، استفاده از رسانه‌های جمعی، توسعه زیرساخت‌های اینترنت و اینترنت، حمایت از خانواده‌های محروم، توسعه سواد رسانه‌ای، روی آوردن به بسترهای برخط بود.

جدول (۲): راهکارهای توسعه ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز

مضامین اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز
راهکارهای توسعه	توسعه شبکه‌های اجتماعی بومی	استفاده از شبکه اجتماعی ایتا، شبکه بله، تلگرام، واتساپ، پیج‌های اینستاگرامی،
	ارتقا شبکه آموزشی دانش‌آموزی (شاد)	ارسال پیام متنی در گروه شاد، فرستادن استیکر، بات‌های نظرسنجی، لایو شاد در گروه، لایو شاد در پی وی دانش‌آموزان، ارسال صدا در گروه، گفتگوی صوتی، ایجاد ارتباط تصویری
	استفاده از رسانه‌های جمعی	مشاهده فیلم‌های تدریس معلم، پخش پادکست معلم در تلویزیون، مشاهده فیلم‌های موبایلی معلم

مضامین اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز
	توسعه زیر ساخت‌های اینترنت و اینترنت	تجهیز اینترنت به مدارس، دادن اینترنت به روستا، توسعه شبکه‌های اینترنت داخلی
	حمایت از خانواده‌های محروم	نداشتن تلفن همراه برخی خانواده، سیستم نداشتن بعضی بچه‌ها
	توسعه سواد رسانه‌ای و رشد دانش مجازی	برگزاری کلاس‌های آموزش خانواده، افزایش سواد فناوری معلمان، کارکردن با تلفن همراه، برگزاری کلاس سواد رسانه‌ای برای حفظ امنیت
	روی آوردن به بسترهای برخط	ارتباط تصویری با واتساپ، اسکایپ، استفاده از ادوب کانکت، بستر اسکای روم، گوگل میت، میت موبایل، تماس صوتی با واتساپ،

۴-۲-۱. ارتقا شبکه آموزشی دانش‌آموزی (شاد)

یکی از راهکارهای توسعه ارتباط معلم و دانش‌آموزان استفاده از شبکه اجتماعی دانش‌آموزی (شاد) است. معلم شماره ۹ گفت: «من در مواقع ضروری با بچه‌ها در شاد گفتگوی صوتی دارم». دانش‌آموز شماره ۸ بیان کرد: «برخی اوقات به معلم در پی وی پیام میدم و او یک لایو در پی وی در مورد مشکلم میزاره». معلم شماره ۳ بیان کرد: «که باید شبکه شاد بروز شود و امکانات به آن اضافه شود تا بتوانیم ارتباط تصویری بگیریم».

۴-۲-۲. توسعه شبکه‌های اجتماعی بومی

استفاده از شبکه‌های اجتماعی بومی در برقراری ارتباط معلم - دانش‌آموز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. معلم شماره ۱۳ گفت: «من در ایتا برای بچه‌ها گروه زدم و پیام‌های خودم را آنجا می‌فرستم و با دانش‌آموزانم ارتباط می‌گیرم و شبکه‌های داخلی بهتر هستند». دانش‌آموز شماره ۵ بیان کرد: «معلم ما در واتساپ برای ما کانالی زده و تکایف را در آنجا اطلاع‌رسانی می‌کند ولی قطع و وصلی دارد و نیاز به وی پی ان داره».

۴-۳-۲. روی آوردن به بسترهای برخط

استفاده از بسترهای برخط بعد از کرونا یکی از راهکارهای توسعه ارتباطات بین معلم و دانش‌آموزان است. استفاده از ادوب کانکت و اسکای روم در صحبت معلمان و دانش‌آموزان به کرات دیده شد. دانش‌آموز شماره ۶ بیان کرد: «معلم ما در ادوب کانکت برخی کلاس‌ها در زمان تعطیلات برگزار می‌کند». معلم شماره ۱ بیان کرد: «بستر ادوب کانکت در مواقع بحرانی استفاده می‌کنم».

۴-۲-۴. استفاده از رسانه‌های جمعی

استفاده از تلویزیون و تلفن همراه یکی از راهکارهای توسعه برقراری ارتباط معلم - دانش‌آموز است. دانش‌آموز شماره ۱۰ بیان کرد: «من فیلم‌های معلم خود را با فلش به تلویزیون و یا تلفن همراه متصل می‌کنم و مشاهده می‌کنم». دانش‌آموز شماره ۹ گفت: «من با تلفن همراه از طریق اسکایپ با معلم خود گفتگوی تصویری دارم».

۴-۲-۵. توسعه زیرساخت‌های اینترنت و اینترنت

یکی از راهکارهای توسعه ارتباطات معلمان با دانش‌آموزان توسعه زیرساخت‌های اینترنت و اینترنت داخلی است. معلم شماره ۱۱ بیان کرد: «باید مدارس اینترنت داشته باشند و حتی در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند تا دانش‌آموزان با امنیت وارد شبکه‌های اجتماعی شوند». معلم شماره ۲ گفت: «برخی دانش‌آموزان حاشیه شهر هستند و مشکل اینترنت داریم و باید مشکل اینترنت اون‌ها رو حل کنیم».

۴-۲-۶. حمایت از خانواده‌های محروم

حمایت از خانواده‌های محروم یکی از راهکارهای توسعه ارتباطات معلمان و دانش‌آموزان است. دانش‌آموز شماره ۵ بیان کرد: «من اگر تلفن همراه خوب داشتم می‌تونستم با معلمم زودتر ارتباط برقرار کنم». معلم شماره ۶ بیان کرد که: «برخی از دانش‌آموزان تلفن همراه ندارند اگر ما بتونیم برای اون‌ها گوشی یا سیستم بخریم بهتر می‌تونن در کلاس‌ها و شبکه شاد حضور پیدا کنند و خانواده‌هاشون ندارند».

۴-۲-۷. توسعه سواد رسانه‌ای و رشد دانش مجازی

یکی از راهکارهای توسعه روابط معلمان و دانش‌آموزان توسعه سواد رسانه‌ای و رشد دانش مجازی است. معلم شماره ۱۳ گفت: «من با گوشی یاد ندارم زیاد کار کنم و باید فیلم آموزشی نگاه کنم». معلم شماره ۱ بیان کرد: «اوایل که شبکه شاد آمد برامون دوره ضمن خدمت گذاشتند تا بات و... رو آموزش ببینیم». معلم شماره ۶ بیان کرد: «برای ما باید کلاس‌های آموزشی برای سواد رسانه‌ای بزارند که ما تسلط در شبکه‌های اجتماعی کار کنیم تا امنیت درست باشد».

۴-۳. فرصت‌ها و تهدیدهای ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز

یکی از مضامین اصلی پژوهش فرصت‌ها و تهدیدهای ارتباطات رسانه‌ای برای معلمان و دانش‌آموزان است که این مضمون دارای مضامین فرعی زیرساخت اینترنت، تجهیزات و وسایل الکترونیکی، طرز تفکر و فرهنگ، عدم تخصص و سواد فناوری، در دسترس بودن و انعطاف‌پذیری زمان و مکان است.

جدول (۳): فرصت‌ها و تهدیدهای ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز

مضامین اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز
	زیرساخت اینترنت	اینترنت کم‌سرعت، داشتن اینترنت 4g، افت سرعت اینترنت، قطع شدن شبکه شاد، سرعت پایین لایو شاد، قطع و وصلی گفتگوی صوتی در شاد، قطع و وصلی اینترنت، آنتن‌دهی ضعیف، بالا نیامدن شبکه‌های اجتماعی،
فرصت‌ها و تهدیدها	تجهیزات و وسایل الکترونیکی	نداشتن تلفن همراه، نبود سیستم رایانه‌ای، نداشتن میکروفون، داشتن گوشی‌های مدل پایین
	طرز تفکر و فرهنگ	علاقه‌نداشتن به فعالیت در شبکه‌های داخلی و شاد، مقاومت در برابر فناوری، تأیید بیش‌ازحد به ارتباط حضوری، توجه‌نکردن به اهمیت رسانه در عصر جدید
	عدم تخصص و سواد	سطح پایین فناوری معلم، کارنکردن با شبکه‌های

مضامین اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز
	فناوری	اجتماعی، عدم توانایی در ارسال پیام، عدم توانایی در استفاده از بسترهای برخط
	در دسترس بودن و انعطاف‌پذیری زمان و مکان	مشاهده پیام‌ها انتقالی به وسیله تلفن همراه، دیدن فیلم آموزشی معلم با موبایل در محل کار پدر، ارسال پیام به صورت آنی

۴-۳-۱. زیرساخت اینترنت

یکی از تهدیدها در ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز زیرساخت اینترنت است. دانش‌آموزان شماره ۱ بیان کرد: «برخی اوقات اینترنت ضعیف میشه و قطع و وصلی در کلاس آنلاین داریم». معلم شماره ۵ گفت: «زیرساخت اینترنتی مشکل دارد و نت ضعیف است».

۴-۳-۲. تجهیزات و وسایل الکترونیکی

مشکلات در تجهیزات و وسایل الکترونیکی یکی از تهدیدها در ارتباطات رسانه‌ای است. معلم شماره ۲ بیان کرد: «من یک گوشی قدیمی دارد و نمی‌تونم وارد شبکه‌های اجتماعی بشم». دانش‌آموز شماره ۵ گفت: «در خانواده گوشی قدیمی است و همیشه هنگ میکنه».

۴-۳-۳. طرز تفکر و فرهنگ

یکی از فرصت‌ها و تهدیدها در ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز طرز تفکر و فرهنگ معلمان است. معلم شماره ۱۳ بیان کرد: «من علاقه‌ای به کار کردن با گوشی موبایل ندارم و هیچ ارتباط از این طریق را قبول ندارم چون آسیب‌زا است».

۴-۳-۴. عدم تخصص و سواد فناوری

یکی از مضامین اصلی پژوهش عدم تخصص و سواد فناوری که در حوزه تهدیدهای ارتباطات رسانه‌ای مطرح است. دانش‌آموز شماره ۹ بیان کرد: «ما قبلاً تلفن همراه در خانه نداشتیم و من زیاد یاد ندارم باهاش کار کنم و با معلمم ارتباط بگیرم». معلم

شماره ۱۰ گفت: «برخی از معلمان با فناوری میانه خوبی ندارند و تسلط ندارند که با شبکه‌های اجتماعی و شاد کار کنند».

۴-۳-۵. در دسترس بودن و انعطاف‌پذیری زمان و مکان

یکی از فرصت‌های ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز در دسترس بودن و انعطاف‌پذیری زمانی و مکانی این نوع ارتباط است. معلم شماره ۵ بیان کرد: «من همیشه گوشی دستم هست و به دانش‌آموزان خود هر جا دوست دارم پیام میدم». معلم شماره ۷ گفت: «من همیشه اگر نیاز باشه برای بچه‌ها در هر جا و هر زمانی که دوست دارم لایو می‌زارم».

۴-۴. دستاوردها و پیامدهای ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز

جدول (۴): دستاوردها و پیامدهای ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز

مضامین اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز
دستاوردها و پیامدها	صرفه‌جویی در زمان آموزش	دیدن فیلم‌های ارسالی گروه در زمان کوتاه، دسترسی به پیام معلم در لحظه، گفتگو با معلم برای حل مشکلات آموزشی و درسی، دیدن لایوهای معلم در شاد، گرفتن لایو شاد در زمان کم، دیدن لایوهای معلم به صورت مکرر و چندین باره
	ارتباط آسان و ساده	ارسال پیام برای گروه دانش‌آموزان، انتقال پیام صوتی به دانش‌آموزان خاص، ارسال پیام متنی در لحظه به پی‌وی دانش‌آموزان، راحت ارتباط برقرار کردن با معلم، صمیمی‌تر شدن با معلم
	رصد و مداخله به هنگام	پیگیری حال دانش‌آموز در اسرع وقت، حل مشکلات آموزشی دانش‌آموزان، حل مشکلات تربیتی دانش‌آموزان، انتقال مشکلات آموزشی به معلم
	شکل‌گیری یادگیری عمیق‌تر و با انگیزه	انگیزه بیشتر برای مطالعه الکترونیکی، دسترسی راحت‌تر به منابع آزمون، بارگیری و دانلود فیلم و انگیزه بیشتر برای دیدن، مشاهده چنددفعه‌ای فیلم‌ها، ارتباط‌گیری

مضامین اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز
		مکرر با معلم، توضیحات شخصی معلم به دانش‌آموز در پی وی شاد
	حواس پرتی دیجیتال	کاهش تمرکز دانش‌آموز، درگیر شدن در کانال‌های غیرمرتبط، درگیر شدن در گروه‌های مجازی نامربوط، درگیر شدن به انجام فعالیت‌های غیرآموزشی، درگیر شدن به ارتباط‌گیری با دیگران،
	اعتیاد و مشکلات روانی	اعتیاد به اینترنت، اختلالات روانی، ایجاد اضطراب و افسردگی، احساس ناکامی و کاهش عزت نفس
	أفت تحصیلی	کاهش نمرات دانش‌آموزان، کم شدن نمرات درس ریاضی، عادت نداشتن به آموزش مجازی و أفت نمره دانش‌آموز

۴-۴-۱. صرفه‌جویی در زمان آموزش

صرفه‌جویی در زمان آموزش یکی از پیامدها و دستاوردهای استفاده از رسانه در برقراری ارتباط است. معلم شماره ۷ بیان کرد: «من برخی اوقات آموزش خودم را در شاد دارم و این باعث میشه در کلاس زمان خوبی داشته باشم».

۴-۴-۲. ارتباط آسان و ساده

ارتباط آسان و ساده یکی از پیامدهای ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز است. دانش‌آموز شماره ۸ بیان کرد: «بعد از اینکه به معلم در ایتا پیام دادم، راحت‌تر تونستم مشکلات خودم رو بهش منتقل کنم». معلم شماره ۳ گفت: «بعد اینکه در شاد گروه زدم، دانش‌آموزان بهتر می‌تونن به من موضوعاتشون رو منتقل کنن و احساس صمیمی‌تری بهتر کرده‌اند».

۴-۴-۳. شکل‌گیری یادگیری عمیق‌تر و با انگیزه

یادگیری عمیق‌تر و با انگیزه یکی از دستاوردهای ارتباطات رسانه‌ای است. مشارکت‌کنندگان در پژوهش اعتقاد دارند وقتی داده‌های آموزش در فضای مجازی در

اختیارشان قرار می‌گیرد، بانک اطلاعاتی برای خود ایجاد می‌کنند. دانش‌آموز شماره ۹ بیان کرد: «من لایوهای معلم خودم ذخیره می‌کنم و هر موقع دوست دارم چندین بار می‌بینم».

۴-۴-۴. رصد و مداخله به‌هنگام

یکی از پیامدهای ارتباطات رسانه‌ای معلم و دانش‌آموزان، رصد و مداخله به‌هنگام است. معلم شماره ۵ گفت: «برخی اوقات حس می‌کنم، دانش‌آموزم مشکلی دارد. به او زنگ می‌زنم و جریان رو ازش می‌خوام». معلم شماره ۱۰ گفت: «مشکل دانش‌آموزان زیاد است و همان لحظه برای آن‌ها صدا یا لایو شاد می‌زارم».

۴-۴-۵. حواس‌پرتی دیجیتال

یکی از پیامدهای ارتباطات رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموز حواس‌پرتی دیجیتال است. در همین راستا معلم شماره ۶ بیان کرد: «استفاده از رسانه‌های اجتماعی باعث حواس‌پرتی شود و تمرکز دانش‌آموزان را کاهش دهد و اینکه درگیر کانال‌ها و گروه‌های غیرمرتبط می‌شوند». معلم شماره ۱۲ بیان می‌دارد که: «گسترده‌گی مباحث مطرح شده در شبکه‌های مجازی و درگیری ذهنی دانش‌آموز به مسائل مختلف بازدارنده از آموزش».

۴-۴-۶. اعتیاد و مشکلات روانی

یکی از پیامدهای ارتباطات رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان اعتیاد و مشکلات روانی است. معلم شماره ۸ بیان کرد: «گسترش شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌ها، ضمن تسهیل ارتباطات، عوارضی همچون اعتیاد، اختلالات روانی و تهدید حریم شخصی را به همراه داشته است. یکی از مهم‌ترین چالش‌ها، اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی است که می‌تواند به اختلالات روانی مانند اضطراب و افسردگی، به‌ویژه در میان نوجوانان، منجر شود. مقایسه مداوم زندگی شخصی با زندگی ایدئال نمایش داده شده در این سکوها، به احساس ناکامی و کاهش عزت نفس می‌انجامد». معلم شماره ۱۳ بیان کرد: «در صورت نداشتن آگاهی از رسانه می‌تواند باعث ایجاد افسردگی و کمبود اعتماد به نفس در افراد شود، اگر از رسانه درست استفاده نشود ممکن حس‌هایی مانند حسادت، ناراحتی، نارضایتی از ظاهر خود و استرس‌های شدید در انسان ایجاد شود».

۴-۷. افت تحصیلی

یکی از پیامدهای ارتباط رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان افت تحصیلی است. معلم شماره ۴ بیان داشت که: «برخی اوقات من آموزش‌های خودم با برقراری ارتباط در ادوب داشتم و بعد فهمیدم بعضی از دانش‌آموزان متوجه نمی‌شوند». معلم شماره ۹ بیان کرد: «آموزش درس ریاضی در آموزش مجازی سخت است و اکثر دانش‌آموزان متوجه تدریس من نمی‌شوند».

نتیجه‌گیری

با حضور فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و بعد بیماری کرونا ارتباطات رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان به صورت رسمی شکل گرفت، به صورتی که امروزه می‌توان گفت ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز شاکله اصلی مسائل یادگیری دانش‌آموزان و مکملی برای ارتباطات حضوری است. شناخت الگوی جاری ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز در مقطع ابتدایی زمینه‌ساز افزایش کیفیت مسائل تربیتی و آموزشی است. از این رو در پژوهش حاضر به طراحی الگوی ارتباطات رسانه‌ای معلمان با دانش‌آموزان در مقطع ابتدایی پرداخته شده است. روابط معلم و دانش‌آموز نقش مهمی در کیفیت آموزش و یادگیری دارد. تعاملات بین فردی روزانه در کلاس‌های درس، عناصر سازنده روابط معلم و دانش‌آموز است (Pennings et al., 2018; Ramseyer & Tschacher, 2016).

یکی از مضامین اصلی پژوهش اهداف و دلایل برقراری ارتباط رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان است که این مضمون دارای مضامین فرعی شامل اصلی خبری و آگاه‌سازی، آموزشی و اشتراک‌گذاری فایل، راهنمایی و مشاوره، نظارتی و مراقبتی، بحران‌زدایی، سرگرمی و مدیریت اوقات فراغت است. یافته‌های پژوهش روزنبرگ و آسترهان^۴ (۲۰۱۸) که نشان می‌دهد که از شبکه‌های اجتماعی برای رسیدن به اهداف سازمانی همچون ارسال و دریافت به روزرسانی و مدیریت فعالیت‌های یادگیری و همچنین ابزاری برای معلمان برای اعمال نظم و انضباط استفاده می‌شود، تأییدکننده یافته‌های پژوهش حاضر است. در تبیین این یافته این طور می‌توان بیان داشت که عوامل

4. Rosenberg & Asterhan

متعددی در ابعاد مختلف معلمان و دانش‌آموزان را به ارتباطات رسانه‌ای سوق داده است. یکی از وظایف معلم، بعد آموزشی و انتقال فایل‌های آموزشی به دانش‌آموزان است. معلمان از رسانه‌ها استفاده می‌کنند تا بتوانند بهتر و سریع‌تر فایل‌های آموزشی را به دانش‌آموزان منتقل نمایند. ارائه راهنمایی و مشاوره در ارتباطات رسانه‌ای یکی از دلایل مهم این ارتباط است. معلمان با برقراری ارتباط رسانه‌ای با دانش‌آموزان جویای احوال آنها شده و اگر نیاز به راهنمایی آموزشی و تربیتی داشته باشند، معلمان مداخله به‌هنگام دارند تا بتوانند آنها را راهنمایی نمایند. بحران‌زدایی یکی دیگر اهداف برقراری ارتباط رسانه‌ای معلمان با دانش‌آموزان است. برخی اوقات شرایط پیش می‌آید که اگر معلمان در آن مواقع مداخله نمایند، باعث تشدید مسئله و آسیب جدی خواهد شد. ارتباطات رسانه‌ای باعث کنترل بحران و کاهش مسائل آسیب‌زا شده است. معلمان با داشتن برنامه‌هایی در رسانه باعث ایجاد سرگرمی و مدیریت اوقات فراغت دانش‌آموزان شده‌اند.

راهکارهای توسعه‌ای در ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموز توسط مشارکت‌کنندگان در پژوهش مطرح شده است که می‌توان به مواردی همچون توسعه شبکه‌های اجتماعی بومی، ارتقا شبکه آموزشی دانش‌آموزی (شاد)، استفاده از رسانه‌های جمعی، توسعه زیرساخت‌های اینترنت و اینترنت، حمایت از خانواده‌های محروم، توسعه سواد رسانه‌ای و دانش مجازی، روی آوردن به بسترهای برخط اشاره نمود. یافته‌های مشایخ و نصیری جرمشتی (۱۴۰۱) نشان داد که می‌بایست رشد دانش مجازی معلمان و خانواده‌ها را در راستای ارتباطات و آموزش مجازی ارتقا داد. پژوهش واحدی و نوری (۱۴۰۰) که نشان داد که برنامه شاد در ۳۵ بند از ۴۵ بند از ابزار مورد استفاده، مطابق با استانداردهای آموزش مجازی طراحی شده است و می‌بایست برنامه شاد مورد بازنگری قرار گیرد و نتایج پژوهش عباسی و همکاران (۱۳۹۹) نشان داد که چالش‌های تدریس در شبکه شاد عدم دسترسی همه دانش‌آموزان به فضای مجازی به‌ویژه در مناطق محروم و ایجاد نابرابری در فرصت آموزش، سنگین بودن هزینه اینترنت، کند بودن سرعت اینترنت است. پژوهش روزنبرگ و آسترهان (۲۰۱۸) نشان می‌دهد برای برقراری ارتباط معلم - دانش‌آموز از بستر پیام‌رسان‌های اجتماعی استفاده شده است. علوآمله، التوایت و

الصحت^۵ (۲۰۲۰) نشان می‌دهد در برقراری ارتباط معلم - دانش‌آموز می‌بایست از ارتباطات برخط و چهره‌به‌چهره استفاده نمود و به تحلیل هرکدام از این نوع شیوه‌های ارتباطی پرداخته است، تأییدکننده یافته‌های این پژوهش است. در تبیین این یافته این‌طور می‌توان بیان داشت که با حضور فناوری اطلاعات و ارتباطات در عرصه آموزش و همچنین ایجاد شرایط بحرانی کرونا منجر به گرایش معلمان و دانش‌آموزان به رسانه برای برقراری ارتباط شده است. در ارتباطات رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان بیشتر از شبکه‌های اجتماعی داخلی همچون شاد، ایتا و... استفاده می‌کنند که بیشتر به‌صورت ارسال پیام، گفتگوهای صوتی و همچنین برقراری ارتباط تصویری است و در برگزاری کلاس‌ها از بسترهای برخط و استفاده از نرم‌افزار ادوب کانکت و اسکای روم مرسوم است. در میان راهکارهای توسعه استفاده تلویزیون و تلفن همراه به‌عنوان رسانه‌های پرمخاطب هم مشاهده می‌شود که دانش‌آموزان محتوای آموزشی خود را در این بسترهای مشاهده کرده و با معلمان خود ارتباط برقراری می‌کنند.

در جریان ارتباطات رسانه‌ای معلم - دانش‌آموزان فرصت‌ها و تهدیدهایی مطرح شده است که می‌توان به مواردی همچون زیرساخت اینترنت، تجهیزات و وسایل الکترونیکی، طرز تفکر و فرهنگ، عدم تخصص و سواد فناوری، در دسترس بودن و انعطاف‌پذیری زمان و مکان اشاره نمود. یافته‌های پژوهش مظفری‌فر و شفیع (۱۴۰۱) نشان داد که ارتباط معلم و دانش‌آموز در شبکه شاد و آموزش مجازی منجر به آزادی بیشتر و دسترسی به زمان و مکان‌های مختلف شده است. یافته پژوهش البرزی و همکاران (۱۴۰۰)، نشان داد که از چالش‌های آموزش و ارتباط مجازی معلمان با خانواده‌ها و نگرش‌های مربوط به استفاده از فضای مجازی و همچنین تجهیزات و زیرساخت‌های فضای مجازی است. روزنبرگ و آسترهان (۲۰۱۸) نشان می‌دهد که دسترسی آسان یکی از مزایای استفاده از شبکه‌های اجتماعی همانند واتساپ است، تأییدکننده یافته‌های پژوهش حاضر است. در تبیین این یافته این‌طور می‌توان بیان داشت که متأسفانه مسئله اینترنت و زیرساخت آن، آموزش و ارتباط رسانه‌ای معلمان و دانش‌آموزان را تحت الشعاع قرار داده است و بسترهای نامناسب اینترنت در برخی از

نقاط کشور منجر شده است که مسئله آموزش و استفاده رسانه‌ها به صورت مطلوب صورت نگیرد. همچنین امکاناتی که در اختیار معلمان و دانش‌آموزان است شرایط لازم برای برقراری ارتباطات رسانه‌ای را ایجاد ننموده و ارتباطات را با چالش روبه‌رو کرده است. سواد فناوری و عدم تخصص در استفاده از رسانه یکی دیگر از تهدیدهای ارتباطی معلمان و دانش‌آموزان است. با توجه به اینکه سرعت به‌روزرسانی فناوری بالاست و برخی اوقات انسان‌ها از فناوری عقب افتاده و خود را به‌روز نمی‌کنند؛ لذا باید معلمان در استفاده از رسانه در برقراری ارتباطات آموزشی توسعه حرفه‌ای را دنبال نمایند. ارتباط معلمان و دانش‌آموزان به صورت رسانه‌ای منجر به این شده است که بتوانند در زمان‌ها و مکان‌ها مختلف با همدیگر ارتباط برقرار کنند.

ارتباطات رسانه‌ای معلمان با دانش‌آموزان پیامدها و دستاوردهایی داشته است که می‌توان به صرفه‌جویی در زمان آموزش، ارتباط آسان و ساده، رصد و مداخله به هنگام، شکل‌گیری یادگیری عمیق‌تر و باانگیزه، حواس‌پرتی دیجیتال، اعتیاد و مشکلات روانی و افت تحصیلی اشاره کرد. یافته‌های پژوهش مظفری‌فر و شفیع (۱۴۰۱) نشان داد که ارتباط معلم و دانش‌آموزان در شبکه شاد منجر به تقسیم توجه و حواس‌پرتی می‌شود. پژوهش صفری شالی و اسلامی (۱۴۰۲) و عباسی و همکاران (۱۳۹۹) نشان داد که یکی از پیامدهای استفاده از فضای مجازی و شبکه شاد کاهش انگیزه برخی از دانش‌آموزان نسبت به تحصیل و اعتیاد برخی از دانش‌آموزان به اینترنت است. پژوهش پریوت، برگین و هوانگ^۶ (۲۰۱۹) نشان می‌دهد که ارتباط مثبت معلم - دانش‌آموز علاقه‌مندی به ریاضی و خودکارآمدی دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کند. بسیاری از مطالعات نشان داده‌اند که دانش‌آموزانی که دارای روابط نزدیک با معلم هستند، در مقایسه با دانش‌آموزانی که روابط دورتر دارند، علاقه تحصیلی، مشارکت، پیشرفت، خودکارآمدی و انگیزه بیشتری را تجربه می‌کنند (Fast & et al., 2010; Tosto et al., 2010; Wentzel et al., 2010)؛ و پژوهش گلباخ؛ برینکورت و هریس^۷ (۲۰۱۲) نشان می‌دهد که تغییرات در این روابط با تغییرات در نمرات دانش‌آموزان، میزان تکمیل

6. Prewett; Bergin & Huang

7. Gehlbach, Brinkworth, & Harris

تکالیف، خودکارآمدی و تلاش مرتبط است. یافته‌های پژوهش زاهدبابلان (۱۳۹۱) و معینی کیا (۱۳۸۸) نشان داد که بین مؤلفه‌های تعاملی معلم - دانش‌آموزان در جریان تدریس با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد، تأییدکننده این یافته پژوهش است. در تبیین این یافته این‌طور می‌توان بیان داشت که روابط دانش‌آموز و معلم با کیفیت بالا، پایه‌ای حمایتی برای یادگیری بلندمدت دانش‌آموز فراهم می‌کند (Hamre & Pianta, 2006; Prewett; Bergin & Huang, 2019) به نقل از (Prewett, Bergin & Huang, 2019). نحوه ارتباط معلم - دانش‌آموز بر سطوح عملکردی دانش‌آموزان در ابعاد مختلف تأثیرگذار است. آنچه در زمینه «ارتباط معلم - دانش‌آموز» جالب توجه است، صرفاً اهمیت این رابطه نیست بلکه «پیامدهای تحصیلی و انگیزشی» مهمی است که برای دانش‌آموزان دربردارد؛ از جمله اینکه باعث درگیری فعال تحصیلی دانش‌آموزان در کلاس درس می‌شود (Juvonen, 2007; Cadima et al., 2015). تعامل معلم - دانش‌آموز به درگیری تحصیلی بالای دانش‌آموز می‌انجامد (Ruzek & et al., 2016). ارتباط مثبت در بین معلم و دانش‌آموز باعث توسعه مهارت‌های زبان دانش‌آموزان می‌شود (Ma & et al., 2018). تعامل معلم - دانش‌آموز می‌تواند هم به‌طور مستقیم و هم به‌طور غیرمستقیم و از طریق درگیری تحصیلی بر سازگاری دانش‌آموزان با مدرسه مؤثر باشد (محمدی باغملایی و یوسفی، ۱۳۹۷)، از طریق برقراری ارتباطات رسانه‌ای معلم با دانش‌آموزان مسائل آموزشی و تربیتی به‌هنگام حل می‌شود و این مداخله به‌هنگام منجر به یادگیری عمیق‌تر و ایجاد انگیزه در فراگیران خواهد شد. همچنین پژوهش‌ها نشان می‌دهند که برقراری ارتباط در بسترهای رسانه‌ای منجر به دگرگونی و فروکاهیده شدن ارتباطات معلم - دانش‌آموز در بعد حضوری شده است (مظفری‌پور و شفیع، ۱۴۰۱).

با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود که نرم‌افزار شاد به‌عنوان یک نرم‌افزار بومی تقویت شود و بسترهای ارتباطی دقیق‌تر و کامل‌تری مثل چت تصویری به‌صورت فردی و گروهی را به امکانات خود اضافه نمایند و همچنین برای برخی از معلمانی دارای سواد اندکی در حوزه استفاده از رسانه هستند، می‌بایست کلاس‌های ضمن خدمت و کارگاه‌هایی برنامه‌ریزی و اجرا شود.

کتابنامه

- ابراهیم‌زاده، عیسی و معصومی فرد، مرجان (۱۳۹۶). بررسی انواع تعامل در محیط‌های یادگیری الکترونیکی با کیفیت یادگیری در پردیس‌های مجازی. پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، ۲(۲۵)، ۴۷-۶۲.
- امیریان هاشمی، مهدیه؛ سلطانی‌فر، محمد و مظفری، افسانه (۱۴۰۱). چالش‌ها و فرصت‌های آموزش مجازی به کودکان در مدارس از منظر ارتباطات (مطالعه موردی: نرم‌افزار شاد). *مطالعات میان‌رشته‌ای ارتباطات و رسانه*، ۵(۱۸)، ۶۳-۹۰.
- البرزی، محبوبه؛ محمدی، مهدی؛ ناصری جهرمی، رضا؛ صفری، مریم و میرغفاری، فاطمه (۱۴۰۰). تجارب معلمان دوره ابتدایی از چالش‌های تغییر آموزش سنتی به آموزش مجازی در دوران شیوع ویروس کرونا. *مطالعات آموزش و یادگیری*، ۱۳(۱)، ۱-۱۹.
- بهادری، بهناز؛ نیکنام، زهرا؛ موسی پور، نعمت‌الله و باقری نوع پرست، خسرو (۱۴۰۲). فم‌گونه‌های تعامل معلم - شاگردی در کلاس‌های درس از منظر نظریه انسان عامل. *فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران*، ۱۷(۶۹)، ۱-۳۶.
- ترلو، کریسپین؛ لنگل، لورد و تومیک، آلیس (۱۳۸۹). *ارتباطات کامپیوتر - واسط*. ترجمه سروناز تربتی، تهران: جامعه‌شناسان.
- تفضلی، عبدالحسین (۱۳۸۸). *جهانی‌شدن و بسترهای فرآوری توسعه ملی و آموزش عالی: آموزش باز و از راه دور از دیدگاه صاحب‌نظران*. رساله دکتری برنامه‌ریزی آموزش از راه دور، دانشگاه پیام نور.
- حسینچاری، مسعود؛ قزل بیگلو، فتانه و جوکار، بهرام (۱۳۹۸). تعامل معلم - دانش آموز و خودکارآمدی با سرزندگی تحصیلی: نقش واسطه‌گری جهت‌گیری هدف. *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی*، ۵۲(۱۵)، ۴۵-۸۵.
- خضری، مجتبی؛ وحدانی، محبوبه و محمدپور، عبدالباسط (۱۳۹۹). مطالعه نقش آموزش مجازی در روابط بین فردی ادراک‌شده دانش‌آموزان نسبت به معلمان. *فصلنامه علمی پژوهش‌های مشاوره*، ۱۹(۷۶)، ۲۳۴-۲۵۱.

رستمی، لمیا و محتشمی، ندا (۱۳۹۲). نظریه تعامل گرایی و تحلیل انتقادی آن. نشریه علوم اجتماعی و انسانی شیراز، ۲(۹)، ۵۹-۱۰۳.

رضایی‌راد، مجتبی و محمدی اترگله، روح‌الله (۱۴۰۲). تأثیر تعامل معلم و شاگرد در شبکه‌های اجتماعی مجازی بر انگیزه پیشرفت، سرزندگی تحصیلی و احساس تعلق به مدرسه. فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، ۱۴(۲)، ۷۵-۹۹.

زاهدبابلان، عادل (۱۳۹۱). میزان همخوانی روابط کلامی و غیرکلامی در جریان تدریس و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. مجله روانشناسی مدرسه، ۱(۱)، ۴۶-۶۱.

سلیمی، جواد (۱۳۹۴). پدیدارنگاری تعاملات آموزشی معلمان و دانش‌آموزان. فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، ۱۰(۳۸)، ۵-۳۶.

سهیلی، فرزاد و ملکیان، نازنین (۱۳۹۹). بررسی سلامت روان در نوع ارتباطات مجازی و ارائه مدل ارتباطی کاربران شبکه‌های اجتماعی. مطالعات رسانه‌های نوین، ۶(۲۳)، ۱۶۹-۲۰۳.

سواری، کریم و فلاحی، مریم (۱۳۹۹). ساخت و اعتباریابی پرسشنامه پیامدهای منفی استفاده از شبکه پیام رسان واتساپ. مطالعات رسانه‌های نوین، ۶(۲۴)، ۲۰۵-۲۲۴.

سواری، کریم و فلاحی، مریم (۱۳۹۹). ساخت و اعتباریابی پرسشنامه پیامدهای منفی استفاده از شبکه پیام رسان واتساپ. مطالعات رسانه‌های نوین، ۶(۲۴)، ۲۰۵-۲۲۴. شفیع‌ی، صابر؛ اکبری بورنگ، محمد؛ پورشافعی، هادی و رستمی‌نژاد، محمدعلی (۱۴۰۰). تعاملات معلم و دانش‌آموزان در شبکه اجتماعی دانش‌آموزان (شاد): رویکرد کیفی. تدریس پژوهی، ۹(۴)، ۹۲-۱۱۶.

صفری شالی، رضا و اسلامی، مجتبی (۱۴۰۲). فرصت‌ها و آسیب‌های آموزش مجازی برای دانش‌آموزان در دوران اپیدمی کووید-۱۹. تدویم و تغییر اجتماعی، ۲(۲)، ۳۹۵-۴۱۴.

عباسی، فهیمه؛ حجازی، الهه و حکیم‌زاده، رضوان (۱۳۹۹). تجربه زیسته معلمان دوره ابتدایی از فرصت‌ها و چالش‌های تدریس در شبکه آموزشی دانش‌آموزان (شاد): یک مطالعه پدیدارشناسی. تدریس پژوهی، ۸(۳)، ۱-۳۴.

علی شاه بابا، منوچهر؛ لطیفی، غلامرضا و رسولی، محمدرضا (۱۴۰۲). آسیب‌شناسی نقش تلگرام بر انزوا و اختلال دانش‌آموزان در تعاملات اجتماعی (مطالعه موردی: دانش‌آموزان دبیرستان‌های شهر تهران). *مطالعات رسانه‌های نوین*، ۹(۳۶)، ۷۱-۱۰۶.

عنایتی، ترانه و کوهساری، سمیه (۱۳۹۶). بررسی وضعیت سبک‌های تعاملی معلمان ریاضی با دانش‌آموزان. *نشریه آموزش و ارزشیابی*، ۱۰(۳۹)، ۱۳-۲۸.

محسنیان راد، مهدی (۱۳۶۸). *ارتباط شناسی*. تهران: سروش

محمدی باغملایی، حیدر و یوسفی، فریده (۱۳۹۷). رابطه ساختاری تعامل معلم - دانش‌آموز، درگیری تحصیلی و سازگاری دانش‌آموزان با مدرسه. *مجله مطالعات آموزش و یادگیری*، ۱۰(۲)، ۷۵-۹۹.

مشایخ، پری و نصیری جرمشتی، سارا (۱۴۰۱). آموزش مجازی و دانش‌آموزان مناطق حاشیه‌ای: مورد مطالعه نواحی حاشیه‌ای شهر شیراز. *دو فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی*، ۱۱(۲۲)، ۱۵۳-۱۶۷.

مظفری پور، روح‌اله و شفیعی، سمانه (۱۴۰۱). بررسی آموزش مجازی در شبکه شاد از دیدگاه پساپدیدارشناسی. *پژوهش‌های تربیتی*، ۱۰(۴۴)، ۴۰-۴۶.

معینی کیا، مهدی (۱۳۸۸). بررسی وضعیت تعامل کلامی معلمان - دانش‌آموزان در جریان تدریس و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مدرسه‌های ابتدایی شهرستا اردبیل. *علوم تربیتی*، ۱۷(۲)، ۱۱۱-۱۲۶.

منتظر، غلامعلی (۱۳۸۲). دانشگاه مجازی، فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۶(۱)، ۳-۲۱.

نامور، یوسف و ساجدی، ساسان (۱۴۰۲). بررسی چالش‌های تعامل معلم و دانش‌آموز در فضای آموزش مجازی و نقش آن بر کیفیت آموزشی از دیدگاه معلمان مدارس ابتدایی شهرستان خداآفرین. *فصلنامه تعالی تعلیم، تربیت و آموزش*، ۱(۳)، ۲۲-۳۸.

واحدی، مهدی و نوری، حسن (۱۴۰۰). تحلیل شبکه آموزشی دانش‌آموز (شاد) از منظر مطابقت با استانداردهای یادگیری الکترونیکی. *آموزش پژوهی*، ۹(۳۴)، ۲۲-۳۴.

Agyekum, S. (2019). Teacher-Student Communication : The Impact on High School Students. *Online Submission*, 10(14), 121-122.

Akcaoglu, M. & Bowman, N. D. (2016). Using instructor-led Facebook

- groups to enhance students' perceptions of course content. *Computers in Human Behavior*, (65), 582-590. doi:10.1016/j.chb.2016.05.029
- Alawamleh, M.; Al-Twait, L. M. & Al-Saht, G. R. (2020). The effect of online learning on communication between instructors and students during Covid-19 pandemic. *Asian Education and Development Studies*, 11(2), 380-400.
- Albayrak, D. & Yildirim, Z. (2015). Using social networking sites for teaching and learning: Students' involvement in and acceptance of Facebook® as a course management system. *Journal of Educational Computing Research*, 52(2), 155-179. doi:10.1177/0735633115571299
- Bao, W. (2020). COVID-19 and online teaching in higher education: A case study of Peking University. *Human behavior and emerging technologies*, 2(2), 113-115
- Baran, B. (2010). Facebook as a formal instructional environment. *British Journal of Educational Technology*, 41(6), 146-149. doi:10.1111/j.1467-8535.2010.01115.x.
- Batista, G. F.; Santos, L. M. D. & Marques, M. (2021). NUTRIENTES ESSENCIAIS NO TRATAMENTO DA COVID E PÓS-COVID-19. *PESQUISA & EDUCACÃO A DISTÂNCIA*, (22)3, 45-67.
- Cadima, J.; Doumen, S.; Verschuere, K. & Buyse, E. (2015). Child engagement in the transition to school: Contributions of self-regulation, teacher-child communication and classroom climate. *Early Childhood Research Quarterly*, (32), 1-12.
- Chromey, K. J.; Duchsherer, A.; Pruett, J. & Vareberg, K. (2016). Double-edged sword: Social media use in the classroom. *Educational Media International*, 53(1), 1-12. doi:10.1080/09523987.2016.1189259.
- Fast, L. A.; Lewis, J. L.; Bryant, M. J.; Bocian, K. A.; Cardullo, R. A.; Rettig, M. & Hammond, K. A. (2010). Does math self-efficacy mediate the effect of the perceived classroom environment on standardized math test performance?. *Journal of educational psychology*, 102(3), 729. doi:10.1037/a0018863.
- Fondevila Gascón, J. F.; Mir Bernal, P.; Crespo, J. L.; Santana López, E.; Rom Rodríguez, J. & Puiggròs Román, E. (2015). *La introducción de "Facebook" en el aula universitaria en España: la percepción del estudiante*. <http://relatec.unex.es/article/view/1811/1403>.
- Gehlbach, H.; Brinkworth, M. E. & Harris, A. D. (2012). Changes in teacher-student communication. *British journal of educational psychology*, 82(4), 690-704.
- Greenhow, C.; Robelia, B. & Hughes, J. E. (2009). Learning, teaching, and scholarship in a digital age: Web 2.0 and classroom research: What path should we take now?. *Educational researcher*, 38(4), 246-259. doi:10.3102/0013189x09336671.
- Hamid, S.; Wavcott, J.; Kurnia, S. & Chang, S. (2015). Understanding students' perceptions of the benefits of online social networking use for teaching and learning. *The Internet and higher education*, (26), 1-9.

- doi:10.1016/j.iheduc.2015.02.004.
- Hamre, B. K. & Pianta, R. C. (2006). Student-Teacher Communication . In G. G. Bear & K. M. Minke (Eds.), *Children's needs III: Development, prevention, and intervention* (pp. 59-71).
- Hershkovitz, A. & Forkosh-Baruch, A. (2017). Teacher-student relationship and Facebook-mediated communication: Student perceptions. *Comunicar. Media Education Research Journal*, 25(2).
- Juvonen, J. (2007). Reforming middle schools: Focus on continuity, social connectedness, and engagement. *Educational Psychologist*, 42(4), 197-208.
- Kaplan, A. M. & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business horizons*, 53(1), 59-68. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0007681309001232>
- Lee, C. E. C. & Teh, P. L. (2016). Educational use of Facebook by undergraduate students in Malaysia higher education: A case study of a private university. *Social Media and Technology*, 1(1), 1-8 doi:10.20897/lectito.201641.
- Ma, L.; Du, X.; Hau, K. T. & Liu, J. (2018). The association between teacher-student relationship and academic achievement in Chinese EFL context: a serial multiple mediation model. *Educational Psychology*, 38(5), 687-707.
- Madge, C.; Meek, J.; Wellens, J. & Hooley, T. (2009). Facebook, social integration and informal learning at university: 'It is more for socialising and talking to friends about work than for actually doing work'. *Learning, media and technology*, 34(2), 141-155. doi:10.1080/17439880902923606.
- Malesky, L. A. & Peters, C. (2012). Defining appropriate professional behavior for faculty and university students on social networking websites. *Higher Education*, (63), 135-151. doi:10.1007/s10734-0119451-x.
- Miron, E. & Ravid, G. (2015). Facebook groups as an academic teaching aid: Case study and recommendations for educators. *Journal of Educational Technology & Society*, 18(4), 371-384. URL: http://ifets.info/journals/18_4/28.pdf.
- Moore, M. G. & Anderson, W. G. (Eds.). (2003). *Handbook of distance education* (No. 20890). L. Erlbaum Associates.
- Pennings, H. J.; Brekelmans, M.; Sadler, P.; Claessens, L. C.; van der Want, A. C. & van Tartwijk, J. (2018). Interpersonal adaptation in teacher-student interaction. *Learning and Instruction*, (55), 41-57.
- Popovska, N. G.; Popovski, F. & Dimova, P. H. (2021). Communication strategies for strengthening the parent-teacher relationships in the primary schools. *International Journal of Research Studies in Education*, 123-134.
- Prewett, S. L.; Bergin, D. A. & Huang, F. L. (2019). Student and teacher

- perceptions on student-teacher relationship quality: A middle school perspective. *School Psychology International*, 40(1), 66-87.
- Ramsever, F. & Tschacher, W. (2016). Movement coordination in psychotherapy: Synchrony of hand movements is associated with session outcome. A single-case study. *Nonlinear dynamics, psychology, and life sciences*, 20(2), 145-166.
- Rosenberg, H. & Asterhan, C. S. (2018). "WhatsApp, teacher?"-student perspectives on teacher-student WhatsApp interactions in secondary schools. *Journal of Information Technology Education: Research*, (17), 205-226.
- Ruzek, E. A.; Hafen, C. A.; Allen, J. P.; Gregory, A.; Mikami, A. Y. & Pianta, R. C. (2016). How teacher emotional support motivates students: The mediating roles of perceived peer relatedness, autonomy support, and competence. *Learning and instruction*, (42), 95-103.
- Sendurur, P.; Sendurur, E. & Yilmaz, R. (2015). Examination of the social network sites usage patterns of pre-service teachers. *Computers in Human Behavior*, (51), 188-194. doi:10.1016/i.chb.2015.04.052.
- Shivangi, D. (2020). A comprehensive review of COVID-19 in India: A frequent catch of the information. *Biotechnology and Applied Biochemistry*, 68(4), 700-711.
- Spencer, J. (2003). Learning and teaching in the clinical environment. *BmJ*, 326(7389), 591-594.
- Teclehaimanot, B. & Hickman, T. (2011). *Student-teacher interaction on Facebook: What students find appropriate*.
- Tosto, M. G.; Asbury, K.; Mazzocco, M. M.; Petrill, S. A. & Kovas, Y. (2016). From classroom environment to mathematics achievement: The mediating role of self-perceived ability and subject interest. *Learning and individual differences*, (50), 260-269. doi:10.1016/ i.lindif.2016.07.009.
- Wentzel, K. R.; Baker, S. A. & Russell, S. L. (2012). Young adolescents' perceptions of teachers' and peers' goals as predictors of social and academic goal pursuit. *Applied Psychology*, 61(4), 605-633. doi:10.1111/j.1464-0597.2012.00508.x.

References

- Abbasi, F.; Hejazi, E. & Hakimzade, R. (2020). Lived Experience of Elementary School Teachers about The Opportunities and Challenges of Teaching in the Educational Network of Students (SHAD): A Phenomenological Study. *Research in Teaching*, 8(3), 24-1. URL: https://tri.uok.ac.ir/article_61636_en.html?lang=fa. (In persion)
- Agyekum, S. (2019). Teacher-Student Communication : The Impact on High School Students. *Online Submission*, 10(14), 121-122.
- Akcaoglu, M. & Bowman, N. D. (2016). Using instructor-led Facebook

- groups to enhance students' perceptions of course content. *Computers in Human Behavior*, (65), 582-590. doi:10.1016/j.chb.2016.05.029
- Alawamleh, M.; Al-Twait, L. M. & Al-Saht, G. R. (2020). The effect of online learning on communication between instructors and students during Covid-19 pandemic. *Asian Education and Development Studies*, 11(2), 380-400.
- Albayrak, D. & Yildirim, Z. (2015). Using social networking sites for teaching and learning: Students' involvement in and acceptance of Facebook® as a course management system. *Journal of Educational Computing Research*, 52(2), 155-179. doi:10.1177/0735633115571299
- Alborzi, M.; Mohammadi, M.; Naseri Jahromi, R.; Safari, M. & Mirghaffari, F. (2017). Elementary school teachers' experiences of the challenges of changing traditional education to virtual education during the coronavirus outbreak. *Studies in Education and Learning*, 13(1), 1-19. 10.22099/jsli.2021.6310(In persion)
- Ali Shah baba, M.; latifi, G. & rasouli, M. (2023). Pathology of the Role of Telegram on Students' Isolation and Disorder in Social Interactions: a Case Study: High School Students in Tehran. *New Media Studies*, 9(36), 106-71. doi: 10.22054/nms.2024.71475.1513(In persion)
- Amirian, M.; Soltanifar, M. & Mozaffari, A. (2022). Challenges and Opportunities of Virtual Education for Children in Schools from Communication Perspective (Case Study: SHAD Software). *Journal of Interdisciplinary Studies in Communication and Media*, 5(18), 90-63. doi: 10.22034/jiscm.2022.338958.1381. (In persion)
- Bahadori, B.; niknam, Z.; mosapoure, N. & Bagheri Noaparast, K. (2023). Teacher-Student Classrooms Interactions from the Perspective of "Human as an Agent" Theory. *Journal of Curriculum Studies*, 18(69), 1-36. 20.1001.1.17354986.1402.18.69.10.3. (In persion)
- Bao, W. (2020). COVID-19 and online teaching in higher education: A case study of Peking University. *Human behavior and emerging technologies*, 2(2), 113-115
- Baran, B. (2010). Facebook as a formal instructional environment. *British Journal of Educational Technology*, 41(6), 146-149. doi:10.1111/j.1467-8535.2010.01115.x.
- Batista, G. F.; Santos, L. M. D. & Marques, M. (2021). NUTRIENTES ESSENCIAIS NO TRATAMENTO DA COVID E PÓS-COVID-19. *PESQUISA & EDUCAÇÃO A DISTÂNCIA*, (22)3. 45-67.
- Cadima, J.; Doumen, S.; Verschuere, K. & Buyse, E. (2015). Child engagement in the transition to school: Contributions of self-regulation, teacher-child communication and classroom climate. *Early Childhood Research Quarterly*, (32), 1-12.
- Chromey, K. J.; Duchsherer, A.; Pruet, J. & Vareberg, K. (2016). Double-edged sword: Social media use in the classroom. *Educational Media International*, 53(1), 1-12. doi:10.1080/09523987.2016.1189259.
- Ebrahimzadeh, Isa, Masoomifard, Marjan.(2017). Studying the Various

Types of Interaction in the e-learning environment with Learning Quality in Virtual Campuses. *Research in Curriculum Planning*, 14(52), 47-62. (In persion)

- Enavati, T. & Kohsari, S. (2017). Investigating the status of interactive styles of mathematics teachers with students. *Journal of Education and Evaluation*, 10(39), 13-28. (In persion)
- Fast, L. A.; Lewis, J. L.; Bryant, M. J.; Bocian, K. A.; Cardullo, R. A.; Rettig, M. & Hammond, K. A. (2010). Does math self-efficacy mediate the effect of the perceived classroom environment on standardized math test performance?. *Journal of educational psychology*, 102(3), 729. doi:10.1037/a0018863.
- Fondevila Gascón, J. F.; Mir Bernal, P.; Crespo, J. L.; Santana López, E.; Rom Rodríguez, J. & Puiggròs Román, E. (2015). *La introducción de "Facebook" en el aula universitaria en España: la percepción del estudiante*. <http://relatec.unex.es/article/view/1811/1403>.
- Gehlbach, H.; Brinkworth, M. E. & Harris, A. D. (2012). Changes in teacher-student communication. *British journal of educational psychology*, 82(4), 690-704.
- Greenhow, C.; Robelia, B. & Hughes, J. E. (2009). Learning, teaching, and scholarship in a digital age: Web 2.0 and classroom research: What path should we take now?. *Educational researcher*, 38(4), 246-259. doi:10.3102/0013189x09336671.
- Hamid, S.; Waycott, J.; Kurnia, S. & Chang, S. (2015). Understanding students' perceptions of the benefits of online social networking use for teaching and learning. *The Internet and higher education*, (26), 1-9. doi:10.1016/j.iheduc.2015.02.004.
- Hamre, B. K. & Pianta, R. C. (2006). Student-Teacher Communication . In G. G. Bear & K. M. Minke (Eds.), *Children's needs III: Development, prevention, and intervention* (pp. 59-71).
- Hershkovitz, A. & Forkosh-Baruch, A. (2017). Teacher-student relationship and Facebook-mediated communication: Student perceptions. *Comunicar. Media Education Research Journal*, 25(2).
- Juvonen, J. (2007). Reforming middle schools: Focus on continuity, social connectedness, and engagement. *Educational Psychologist*, 42(4), 197-208.
- Kaplan, A. M. & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business horizons*, 53(1), 59-68. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0007681309001232>
- Khezri M.; Vahdani M.; Mahmoudpour A. Studying the Role of Virtual Education on Students' Perceived Interpersonal Relationships with Teachers. *OJCR* 2021; 19 (76) :234-251 URL: <http://irancounseling.ir/journal/article-1-1449-fa.html>. (In persion)
- Lee, C. E. C. & Teh, P. L. (2016). Educational use of Facebook by undergraduate students in Malaysia higher education: A case study of a

- private university. *Social Media and Technology*, 1(1), 1-8
doi:10.20897/lectito.201641.
- Ma, L.; Du, X.; Hau, K. T. & Liu, J. (2018). The association between teacher-student relationship and academic achievement in Chinese EFL context: a serial multiple mediation model. *Educational Psychology*, 38(5), 687-707.
- Madge, C.; Meek, J.; Wellens, J. & Hooley, T. (2009). Facebook, social integration and informal learning at university: 'It is more for socialising and talking to friends about work than for actually doing work'. *Learning, media and technology*, 34(2), 141-155. doi:10.1080/17439880902923606.
- Malesky, L. A. & Peters, C. (2012). Defining appropriate professional behavior for faculty and university students on social networking websites. *Higher Education*, (63), 135-151. doi:10.1007/s10734-0119451-x.
- Mashaykh, P. & Nasiri Jaramashti, S. (2012). Virtual education and students in marginal areas: A case study of the marginal areas of Shiraz city. *Bi-Quarterly Journal of Educational Planning Studies*, 11(22), 153-167. (In persion)
- Miron, E. & Ravid, G. (2015). Facebook groups as an academic teaching aid: Case study and recommendations for educators. *Journal of Educational Technology & Society*, 18(4), 371-384. URL: http://ifets.info/journals/18_4/28.pdf.
- Moeinikia, Mehdi (2009). Investigating the status of teacher-student verbal interaction during teaching and its relationship with the academic achievement of students in elementary schools in Ardabil city. *Educational Sciences*, 17(2), 111-126. (In persion)
- Mohsenian Rad, M. (1989). *Communication Studies*, Tehran: Soroush. (In persion)
- Montazeri, Gholam Ali (2003). Virtual University, *Quarterly Journal of Library and Information Science*, 6(1), 3-21. (In persion)
- Moore, M. G. & Anderson, W. G. (Eds.). (2003). *Handbook of distance education* (No. 20890). L. Erlbaum Associates.
- Mozaffaripour, R. & Shafiei, S. (2012). Investigating virtual education in the Shad network from a post-phenomenological perspective. *Educational Research*, 10(44), 40-46. URL: <http://erj.khu.ac.ir/article-1-1061-fa.html>(In persion)
- Namwar, Y. & Saiedi, S. (2013). Investigating the challenges of teacher-student interaction in the virtual education space and its role on educational quality from the perspective of elementary school teachers in Khoda Afarin city. *Quarterly Journal of Excellence in Education, Training and Education*, 1(3), 22-38. (In persion)
- Pennings, H. J.; Brekelmans, M.; Sadler, P.; Claessens, L. C.; van der Want, A. C. & van Tartwijk, J. (2018). Interpersonal adaptation in teacher-student interaction. *Learning and Instruction*, (55), 41-57.

- Popovska, N. G.; Popovski, F. & Dimova, P. H. (2021). Communication strategies for strengthening the parent-teacher relationships in the primary schools. *International Journal of Research Studies in Education*, 123-134.
- Prewett, S. L.; Bergin, D. A. & Huang, F. L. (2019). Student and teacher perceptions on student-teacher relationship quality: A middle school perspective. *School Psychology International*, 40(1), 66-87.
- Ramseyer, F. & Tschacher, W. (2016). Movement coordination in psychotherapy: Synchrony of hand movements is associated with session outcome. A single-case study. *Nonlinear dynamics, psychology, and life sciences*, 20(2), 145-166.
- Rezaei Rad, M. & Mohammadi Atargeleh, R. (2014). The effect of teacher-student interaction in virtual social networks on motivation for progress, academic vitality and sense of belonging to school. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*, 14(2), 75-99. (In persion)
- Rosenberg, H. & Asterhan, C. S. (2018). "WhatsApp, teacher?"-student perspectives on teacher-student WhatsApp interactions in secondary schools. *Journal of Information Technology Education: Research*, (17), 205-226.
- Rostami, L. & Mohtashami, N. (2013). Interactionist Theory and Its Critical Analysis, *Shiraz Journal of Social and Human Sciences*, 2(9), 59-103. (In persion)
- Ruzek, E. A.; Hafen, C. A.; Allen, J. P.; Gregory, A.; Mikami, A. Y. & Pianta, R. C. (2016). How teacher emotional support motivates students: The mediating roles of perceived peer relatedness, autonomy support, and competence. *Learning and instruction*, (42), 95-103.
- Safari Shali, R. & Eslami, M. (2024). Benefits and Barriers of the E-learning Experience for Students During the COVID-19 Pandemic. *Journal of Social Continuity and Change (JSCC)*, 2(2), 395-414. doi: 10.22034/jssc.2023.20201.1079. (In persion)
- Salimi, J. (2015). A Phenomenography of Teacher-Student Instructional Interactions. *Journal of Curriculum Studies*, 10(38), 5-36. URL: https://www.icsicsa.ir/article_60753.html?lang=en(In persion)
- Sendurur, P.; Sendurur, E. & Yilmaz, R. (2015). Examination of the social network sites usage patterns of pre-service teachers. *Computers in Human Behavior*, (51), 188-194. doi:10.1016/j.chb.2015.04.052.
- Sevari, K. & falahi, M. (2020). Creating and validating the negative consequences questionnaire of using WhatsApp Messenger Network. *New Media Studies*, 6(24), 224-205. doi: 10.22054/nms.2021.48512.880. (In persion)
- Shafiei, S.; Akbary Borng, M.; pourshafei, H. & Rostami neihad, M. A. (2021). Teacher-student interactions in the student social network (Shad): a qualitative approach. *Research in Teaching*, 9(4), 116-92. (In persion)
- Shivangi, D. (2020). A comprehensive review of COVID-19 in India: A

- frequent catch of the information. *Biotechnology and Applied Biochemistry*, 68(4), 700-711.
- Soheili, F. & Malekian, N. (2020). The study mental health in the type of virtual communication and providing a model for social network users. *New Media Studies*, 6(23), 169-203. doi: 10.22054/nms.2021.30686.441. (In persion)
- Spencer, J. (2003). Learning and teaching in the clinical environment. *BmJ*, 326(7389), 591-594.
- Tafazzoli, Abdolhossein (2009). Globalization and the Platforms for National Development and Higher Education: Open and Distance Education from the Perspective of Experts, PhD Thesis on Distance Education Planning, Payam Noor University. (In persion)
- Teclehaimanot, B. & Hickman, T. (2011). *Student-teacher interaction on Facebook: What students find appropriate*.
- Tosto, M. G.; Asbury, K.; Mazzocco, M. M.; Petrill, S. A. & Kovas, Y. (2016). From classroom environment to mathematics achievement: The mediating role of self-perceived ability and subject interest. *Learning and individual differences*, (50), 260-269. doi:10.1016/ i.lindif.2016.07.009.
- Trello, Crispin; Lengle, Lord & Tomic, Alice (2010). Computer-mediated communication, (translator: Sarvnaz Torbati), Tehran: Sociologists. (In persion)
- Vahedi, M. & Nouri, H. (2023). Analysis of student education network (SHAD) from the perspective of compliance with e-learning standards. *Quarterly Journal of Education Studies*, 9(34), 22-34. (In persion).
- Wentzel, K. R.; Baker, S. A. & Russell, S. L. (2012). Young adolescents' perceptions of teachers' and peers' goals as predictors of social and academic goal pursuit. *Applied Psychology*, 61(4), 605-633. doi:10.1111/j.1464-0597.2012.00508.x.
- Zahidbablan, A. (2012). The degree of congruence between verbal and nonverbal communication during teaching and its relationship with students' academic achievement. *Journal of School Psychology*, 1(1), 46-61. (In persion)

